

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
IES Fòrum 2004

PROJECTE LINGÜÍSTIC

IES FÒRUM 2004

CURS 2004-05

0.- INTRODUCCIÓ

(1) El Projecte Lingüístic de Centre és un dels quatre apartats que ha d'incloure obligatòriament el Projecte Educatiu de Centre (PEC):

- a) Trets d'identitat del Centre
- b) Principis pedagògics
- c) Principis organitzatius

d) Projecte lingüístic

(2) El Projecte Lingüístic recull els aspectes relatius a l'ensenyament i a l'ús de les llengües en el Centre. En el projecte lingüístic queda definit:

- a) El tractament de la llengua catalana com a llengua vehicular i d'aprenentatge.
- b) El procés d'ensenyament-aprenentatge de la llengua castellana.
- c) Les diferents opcions en referència a les llengües estrangeres.
- d) Els criteris generals per a les adequacions del procés d'ensenyament de les llengües a la realitat sociolingüística del Centre globalment i individualment

3) Un cop esmenat pel coordinador lingüístic, el nou esborrany serà presentat al Claustre per tal que pugui ser estudiat i aprovat.

Si el Claustre el ratifica, aquest PLC provisional serà vigent i s'aplicarà fins al moment que la Comissió o el coordinador en presenti el redactat definitiu

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE L'IES FÒRUM 2004

1. Principis generals

1.- El català és la llengua pròpia del Centre i s'utilitzarà normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge.

2.- L'ensenyament del català i del castellà tindran garantida una presència adequada en els plans d'estudis, de manera que tots els infants, qualsevol que sigui llur llengua habitual en iniciar l'ensenyament, puguin utilitzar normalment i correctament les dues llengües al final de l'educació obligatòria.

3.- En acabar l'ensenyament secundari, l'alumnat ha de poder comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat, en una llengua estrangera (anglès).

4.- La complexa situació sociolingüística de Catalunya i en particular el nostre institut i el barri en el que se situa (La mina, st. Adrià del Besòs) exigeix una gestió en el camp de l'ensenyament que ajudi eficaçment al coneixement i a l'ús de la llengua catalana. En aquest sentit, cal promoure la participació de tota la comunitat educativa en activitats que comportin l'ús i la integració a la llengua i a la cultura catalanes. El Centre planificarà les accions que permetin garantir el coneixement de la llengua i la cultura catalanes a tota la comunitat educativa. (Propostes Annex II)

2. El llenguatge

5.- El llenguatge és la base del coneixement, de l'aprenentatge i de la comunicació. Ha de ser vist a l'Institut com a eina de desenvolupament del propi pensament i com a necessari per a la transmissió de sentiments.

6.- S'ha de tenir present la importància del llenguatge en l'expressió de vivències, sentiments i idees i la importància de la literatura en l'adquisició de valors estètics.

7.- La llengua en els diferents àmbits ha d'evitar discriminar per raons de sexe, raça, ideologia i condició. En aquest sentit, s'haurà de procurar la utilització d'un llenguatge no sexista en les comunicacions internes i externes del Centre. El Centre, a més, ha d'oferir una atenció especial als alumnes amb dificultats de llenguatge.

8.- S'implicarà els alumnes en el respecte per la diversitat lingüística i en la presa de consciència de la riquesa que representa aquesta pluralitat.

3. La llengua catalana

9.- El català, com a llengua pròpia i oficial de Catalunya, ho és també de l'ensenyament. S'utilitzarà normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge a l'Institut.

10.- Tot el professorat del Centre exigirà correcció lingüística en els treballs i exercicis dels alumnes i procurarà emprar la llengua catalana (oral i escrita) amb el màxim de correcció.

L'ESO

11.- Es garantirà una presència adequada de l'ensenyament del català en els plans d'estudi, de manera que tots els infants, qualsevol que sigui llur llengua habitual en iniciar l'ensenyament, han de poder-lo utilitzar normalment i correctament al final de l'ESO.

12.- Es vetllarà perquè, en acabar l'ESO, l'alumnat compregui i produeixi missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat, en llengua catalana.

13.- Es vetllarà perquè l'alumnat en aquesta etapa educativa consolidi el domini oral i escrit de la llengua catalana i n'adquireixi la competència suficient en el seu ús social.

El Batxillerat

14.- El Centre vetllarà perquè, en acabar les diferents modalitats del batxillerat, l'alumnat usi amb correcció les tècniques de comunicació oral i escrita en llengua catalana i empri els recursos bàsics dels llenguatges tècnics, literaris, científics i icònics adequats al tipus de missatge volgut.

15.- El Centre vetllarà perquè l'alumnat tingui un coneixement aprofundit de les característiques culturals, històriques, socials i lingüístiques que identifiquen la llengua i la literatura catalanes.

Cicles Formatius

16.- El Centre vetllarà perquè l'alumnat assoleixi el nivell de llengua catalana adient a l'especialització que realitza i reforçarà el nivell obtingut en l'ESO. (Propostes Annex II)

4. La llengua castellana

17.- El castellà, com a llengua cooficial de Catalunya, ha de ser coneguda en profunditat per tots els alumnes de l'Institut, que han d'adquirir-ne el coneixement i la correcció.

L'ESO

18.- Es garantirà una presència adequada de l'ensenyament del castellà en els plans d'estudi, de manera que tots els infants, qualsevol que sigui llur llengua habitual en iniciar l'ensenyament, han de poder-lo utilitzar normalment i correctament al final de l'ESO.

19.- Es vetllarà perquè, en acabar l'ESO, l'alumnat compregui i produeixi missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat, en llengua castellana.

20.- Es vetllarà perquè l'alumnat en aquesta etapa educativa consolidi el domini oral i escrit de la llengua castellana i n'adquireixi la competència suficient en el seu ús social.

El Batxillerat

21.- El Centre vetllarà perquè, en acabar les diferents modalitats del batxillerat, l'alumnat usi amb correcció les tècniques de comunicació oral i escrita en llengua castellana i empri els recursos bàsics dels llenguatges tècnics, literaris, científics i icònics adequats al tipus de missatge volgut.

23.- El Centre vetllarà perquè l'alumnat tingui un coneixement aprofundit de les característiques culturals, històriques, socials i lingüístiques que identifiquen la llengua i la literatura castelles.

Cicles Formatius

24.- El Centre vetllarà perquè l'alumnat assoleixi el nivell de llengua castellana adient a l'especialització que realitza i reforçarà el nivell obtingut en l'ESO.(Propostes Annex II)

5. Les llengües estrangeres

25.- Cal procurar que l'alumnat pugui continuar estudiant la llengua estrangera iniciada a l'ensenyament primari. A més a més, cal afavorir la possibilitat de l'aprenentatge d'una segona llengua estrangera.

26.- Pot ampliar-se l'oferta de llengües estrangeres en virtut dels recursos disponibles. En aquest sentit, cal tenir en compte la pluralitat lingüística de l'Estat Espanyol.

27.- En l'ensenyament de la llengua estrangera, la llengua vehicular i d'aprenentatge serà la mateixa llengua objecte d'estudi. Normalment s'utilitzarà el català com a llengua de referència.

L'ESO

28.- Es garantirà una presència adequada de l'ensenyament de la llengua estrangera en els plans d'estudi.

28.- Es vetllarà perquè, en acabar l'ESO, l'alumnat compregui i produeixi missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat, en la llengua estrangera.

29.- Es vetllarà perquè l'alumnat en aquesta etapa educativa consolidi el domini oral i escrit de la llengua estrangera i n'adquireixi la competència suficient en el seu ús.

El Batxillerat

30.- El Centre vetllarà perquè, en acabar les diferents modalitats del batxillerat, l'alumnat usi amb correcció les tècniques de comunicació oral i escrita en llengua estrangera i empri els recursos bàsics dels llenguatges tècnics, literaris, científics i icònics adequats al tipus de missatge volgut.

31.- El Centre vetllarà perquè l'alumnat tingui un coneixement aprofundit de les característiques culturals, històriques, socials i lingüístiques que identifiquen la llengua estrangera i la seva literatura.

Cicles Formatius

32.- El Centre vetllarà perquè l'alumnat assoleixi el nivell de llengua estrangera adient a l'especialització que realitza i reforçarà el nivell obtingut en l'ESO.

6. La Normalització Lingüística de la Llengua Catalana

33.-El Centre ha de tenir en compte la situació sociolingüística del barri. Entre els alumnes que habitualment no parlen en català i també entre els que habitualment sí que el parlen, s'ha d'impulsar la tendència a usar el català, com a expressió de la voluntat de normalitzar la llengua pròpia de Catalunya.

34.- La llengua catalana serà el vehicle d'expressió normal en totes les reunions i actes de la comunitat educativa.

35.- Es vetllarà per l'ús habitual de la llengua catalana, com a llengua vehicular i d'aprenentatge.

36.- Es fomentarà la participació del professorat i del personal d'Administració i Serveis en cursos d'actualització lingüística del català.

37.-Cal posar els mitjans necessaris per tal que el professorat pugui exercir la tasca docent en català: servei de correcció de textos, material de suport informàtic, organització de cursos, etc. (Propostes Annex II)

38.- Cal motivar tot el professorat per tal que col·labori activament en el procés de normalització del català. Cal motivar-lo, també, perquè tingui cura de la llengua que empra per tal d'esdevenir-ne model d'ús.

39.- El professorat del Centre exigirà correcció lingüística en tots els treballs i exercicis dels alumnes.

7. Els alumnes d'incorporació tardana.

40.- L'alumnat que s'incorpori tardanament al sistema educatiu de Catalunya ha de rebre un suport especial i addicional d'ensenyament del català. El Centre garantirà l'aprenentatge de la llengua catalana i vetllarà perquè aquest alumnes n'adquireixin, al més aviat possible, el nivell llindar.

41.- Sempre que sigui pedagògicament possible, en acabar l'ensenyament secundari, aquests alumnes hauran de conèixer tant el català com el castellà de manera que siguin capaços de comprendre les dues llengües i de produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat.

42.- Per tal de facilitar la integració dels alumnes d'incorporació tardana al sistema educatiu de Catalunya, es potenciarà que la comunitat educativa usi la llengua catalana en el màxim possible de situacions comunicatives.

Annex I

(Treballs de recerca)

1. D'acord amb allò que s'estableix al PLC, en els treballs de recerca, l'alumnat utilitzarà normalment la llengua catalana, que és la llengua vehicular del Centre.
2. Els treballs que atenyin la recerca en l'univers de la llengua i la literatura catalanes es faran en català i els que atenyin la recerca en l'univers de la llengua i la literatura castellanes es faran en castellà.
3. De la mateixa manera, els treballs que tinguin com a objectiu la llengua i la literatura anglesa es podran presentar en anglès
4. Els treballs de recerca que investiguin aspectes científics, històrics, artístics, musicals, tecnològics, o qualsevol altre camp del saber, es faran normalment en llengua catalana, que és la llengua d'aprenentatge del Centre i la llengua que en el PLC es defineix com a necessitada d'atenció especial. No obstant això, s'haurà de contemplar l'excepcionalitat de la norma, sobretot si de l'aplicació del principi general se'n pot derivar un perjudici greu dels drets individuals de l'alumnat.
5. La legislació vigent atorga drets individuals i drets col·lectius als ciutadans sense marcar-ne explícitament els límits. L'esperit de la llei procura harmonitzar-los. Per tal de fer compatibles el dret de Catalunya de recuperar la llengua pròpia i el dels ciutadans d'emprar, en una comunitat bilingüe, la llengua que més els abelleixi, s'han d'arbitrar normes suficientment negociades.
6. En aquest sentit, si un alumne del Centre que realitza un treball de recerca a l'entorn d'un aspecte del saber que no és estrictament lingüístic o literari, manifesta que vol escriure'l i exposar-lo en una llengua que no és la catalana, farà una sol·licitud escrita dirigida a la Comissió Lingüística de l'Institut que n'avaluarà l'exposició de motius i resoldrà en un sentit o altre.
7. D'acord amb allò que la legislació estableix, es podran dictar exempcions lingüístiques per a l'alumnat del Centre en casos especials.

2..(Criteris d'admissió de treballs de recerca no escrits en llengua catalana)

1.-L'article 13 del Decret 362/1983, de 30 d'agost, completat per l'article 4 de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de Política Lingüística, estableix que **la llengua catalana és el vehicle d'expressió normal en els Centres d'ensenyament, tant en les activitats internes com en les de projecció externa**. Així mateix ho recull el PLC de l'IES Fòrum 2004: "*El català és la llengua pròpia del Centre i s'utilitzarà normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge*"(Art. 1). Més endavant s'especifica encara més: "*El català, com a llengua pròpia i oficial de Catalunya, ho és també de l'ensenyament. S'utilitzarà normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge a l'Institut*" (Art. 4). I encara més endavant el document s'hi refereix d'una manera més raonada: "*El Centre ha de tenir en compte la situació sociolingüística de Catalunya. Entre els alumnes que habitualment no parlen en català i també entre els que habitualment sí que el parlen, s'ha d'impulsar la tendència a usar el català, com a expressió de la voluntat de normalitzar la llengua pròpia de Catalunya*" (Art. 33).

2.-D'acord amb aquest patracol legal, **els treballs de recerca s'han de presentar normalment en català**: a) perquè així ho mana la llei; b) perquè és l'única manera que facin l'esforç de redactar en català a un nivell que es dona per assolit al segon de batxillerat.

3.-Tenint en compte aquests criteris, la presentació d'un treball de recerca (no d'àmbit lingüístic o literari) en altra llengua que no sigui la catalana ha de ser tingut per excepcional. L'excepcionalitat ha de ser entesa com una mesura correctora del perjudici derivat d'usar el català en lloc d'una altra llengua.

4.-Així doncs, els motius que han de dur la CNL a acceptar la presentació i exposició de treballs en una llengua que no sigui la catalana s'han de basar en qüestions aptitudinals (capacitat i competència) objectives, avaluables i documentades. Les actituds personals, positives o negatives, cap a una o altra llengua no poden justificar l'excepció a una norma.

ANNEX II

Propostes de millora:

Les propostes per dur a terme el PLC, han de ser aprovades per la comissió lingüística equip format per :

- un membre de l'equip directiu
- coordinador lingüístic del Centre.
- Persona encarregada del departament de català.
- Si cal, persona encarregada del departament de castellà i anglès.

Caldrà fer a final de curs un pressupost per tal d'assolir el màxim d'objectius suggerits en aquesta proposta.(Annex III)

1.- Atès que es tracta d'un Centre on la majoria dels alumnes parlen castellà com a llengua habitual, s'hauria d'intentar treballar de manera més concreta i directa, una iniciativa positiva que ha donat bons resultats a altres Centres del domini lingüístic ha estat la creació d'una atenció a la diversitat específica de català, això sí amb certes particularitats:

- Es creen grups d'alumnes que vagin endarrerits o avançats en la matèria de llengua catalana, aquest alumnes, el nombre dels quals variarà segons classes. Aquest alumnes sempre seran els mateixos.
- S'entregarà al professor d'atenció a la diversitat un dossier de material, creat pel coordinador lingüístic, que haurà de seguir a totes les seves classes.
- Caldrà fer una reunió setmanal o quinzenal dels professors d'atenció a la diversitat per tal de posar en comú totes les seves experiències i avanços, així com problemes en l'aprenentatge.

2.- Es proposa la creació d'unes hores setmanals de català i castellà als cicles formatius:

Tal i com hem vist a les enquestes els alumnes de cicles exposen la seva manca de coneixements de català i la seva necessitat d'aprendre'l, i ja que l'esborrany del dossier sobre el projecte lingüístic 2005 donat pel departament d'ensenyament proposa fomentar aquest tipus d'iniciatives (Article 21.4 de la Llei 1 /1998):

- Caldrà fer classes de català i de castellà igual que d'anglès, sobre terminologia específica del camp de coneixement en el qual estan immersos, així com del llenguatge de l'administració.
- El departament de català i castellà i el coordinador lingüístic hauran de crear una programació adequada per a les necessitats d'aquest nivell formatiu.

3.- Crèdits variables:

Creació de crèdits variables per a què de manera lúdica es fomenti l'ús del català:

- Llengua Oral: crear tallers de llengua oral, on els alumnes hagin de passar entrevistes de treball, debatre sobre temes d'actualitat, expressar els seus pensaments....
- Mitjans informàtics: Sobre programes informàtics de l'ús del català els alumnes podran parlar i escoltar català amb l'ordinador (alguns d'aquests programes estan dins la bibliografia de recursos i d'altres són facilitats pel departament d'ensenyament)
- Mitjans audiovisuals en català: ja què al Centre és a l'únic espai on els alumnes estan en contacte amb el català, de manera lúdica es pot fer veure que hi ha més àmbit lingüístic així com més usos i registres en què es pot utilitzar el català.

4.- Increment de les hores de comprensió lectora tant en català com en castellà: és una bona iniciativa que al Centre es tinguin unes hores específiques per aquesta tasca, però l'experiència dels docents d'aquesta matèria posen de relleu que no són les suficients, si en compte d'una hora setmanal se'n fessin dues, es podria treballar sobre la lectura, comprensió i expressivitat dels textos comentats a classe, que podien ser tant un llibre de lectura com notícies i esdeveniments de l'actualitat , i posteriorment es podrien debatre a classe. (proposta departament de català)

5.- Foments de competicions de jocs on el català sigui la llengua emprada: tal com, L'scrabble, l'escatergoris....(proposta departament de català)

6.- Xerrades al professorat per part del personal LIC per tal de concienciar-los de la tasca que fan i del perquè haurien d'utilitzar el català com a llengua de contacte amb els alumnes.

7.- Cursos de català adreçats al professorat del Centre i al personal PAS.(Article 37)*Cal posar els mitjans necessaris per tal que el professorat pugui exercir la tasca docent en català: servei de correcció de textos, material de suport informàtic, organització de cursos, etc.*

ANNEX III

(Comissió Lingüística. Integrants, funcions, criteris)

1. La Comissió Lingüística és l'òrgan de l'Institut encarregat de tutelar el PLC.
2. Estarà integrada pels membres següents:
 - Un representant de l'equip directiu.
 - El Coordinador Lingüístic de l'IES, que actuarà de moderador i secretari.
 - Un professor del Departament de Llengua i Literatura Catalana, escollit pel propi Departament
 - Si cal, un professor del Departament de Llengua i literatura castellana la i de Llengua anglesa.
3. En els casos que la CNL ho consideri oportú es podrà ampliar el nombre de professors participants.
4. La CNL es reunirà preceptivament en començar el curs i abans d'acabar-lo, per tal de planificar i avaluar el PLC d'acord amb allò que el Coordinador Lingüístic del Centre informi.

(Funcions de la CNL)

5. La CNL promourà i coordinarà les activitats previstes en la concreció anual del projecte lingüístic del Centre.
6. Difondrà als diferents sectors de la comunitat educativa les mesures d'estímul que afavoreixin la realització del PLC.
7. Supervisarà l'actualització bibliogràfica del Centre des del punt de vista de la Normalització Lingüística.
8. Confeccionarà l'inventari dels recursos i la gestió del pressupost assignat pel Centre a les activitats programades per afavorir la qualitat lingüística.
9. Assessorarà l'equip directiu en les funcions de coordinació, impuls i manteniment de les activitats encaminades a incentivar l'ús qualitatiu de la llengua.
10. Promourà serveis de correcció i assessorament lingüístic al professorat i al PAS.
11. Emetrà informes a l'entorn de les sol·licituds d'exempció en l'ús de la llengua.
12. La CNL serà l'encarregada d'analitzar i avaluar les sol·licituds formulades pels alumnes de Batxillerat que demanin fer el treball de recerca en una altra llengua que no sigui la catalana.